

MAGYAR KÖNYVSZEMLE

A BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT
ÉS AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
KÖNYV- ÉS SAJTÓTÖRTÉNETI FOLYÓIRATA

139. évfolyam
2023

Szerkesztőbizottság

MONOK ISTVÁN főszerkesztő ÁCS PÁL társszerkesztő

TERBE ERIKA szerkesztő

BOKA LÁSZLÓ BORECZKY ANNA
BUDA ATTILA CSÁSZTVAY TÜNDE
GRANASZTÓI OLGA OLÁH RÓBERT
RÓZSAFALVI ZSUZSANNA SZOVÁK MÁRTON
TÓTH GERGELY

TARTALOM

TANULMÁNYOK

A sajtótörténeti különszám elé (<i>Klestenitz Tibor</i>)	313–316
<i>Bóka Melinda</i> : (Ön)mozgósítás a <i>Borsszem Jankó</i> ban megjelenő Kotányi-paprikahirdetésekből	580–599
<i>Bordás Bertalan</i> : „Humanitárius szédelgés” és „turkophil tüntetések”. A brit és a magyar sajtó és közvélemény párhuzamai az 1875–1878-as nagy keleti válság idején	420–438
<i>Czagány Zsuzsa</i> – <i>Gilányi Gabriella</i> : Egy 14. századi magyarországi graduále töredéke az Országos Levéltárban	1–21
<i>Czinege Szilvia</i> : Apponyi György mint lapalapító	388–404
<i>Dede Franciska</i> : Közönség-kapcsolatok. <i>A Hét</i> és az <i>Uj Idők</i> „interaktív” kezdeményezései (1889–1914)	507–527
<i>Döbör András</i> : A novemberi felkelés híreinek tematizálása az <i>Erdélyi Híradó</i> és a <i>Jelenkor</i> reformkori hírlapokban. A hír, a hírérték és a közvélemény tematizálásának vizsgálati módszertani lehetőségei a reformkori hírlapokban	358–375
<i>Fabó Edit</i> : Mátyás dicsősége a főváros fényében. A királyi életmű a <i>Vasárnapi Ujság</i> hasábjain	449–473
<i>Fekete Csaba</i> : Melius és a „Szegedi Biblia”	198–209

<i>Fleisz János</i> : Az erdélyi, partiumi és bánági magyar sajtó a 19. század utolsó évtizedében (1890–1900)	549–564
<i>Golub Xénia</i> : Szerbek Budán és az Egyetemi Nyomda – Adalékok egy hajdani közösség könyvkultúrájához	67–91
<i>Gömöri György</i> : Kalmár György angol barátai és kapcsolatai	210–223
<i>Kasza Péter – Petneházi Gábor</i> : Gian Michele Bruto magyar történetei – <i>A Rerum Ungaricarum libri</i> szöveg hagyománya	22–66
<i>Klestenitz Tibor</i> : A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság megalakulása és a vallásos népsajtó ügye	474–487
<i>Korompay Klára</i> : Mit kezdjünk a szövegromlás eseteivel egy olvasóbarát kiadásban? – Gondolatok az Apor-kódex alapján	141–153
<i>Krizsán Bálint</i> : A <i>Figyelmező</i> és a magyar konzervatívok viszonya a szabadságharc leverése után	376–387
<i>Lázs Sándor</i> : Pico della Mirandola esete a magyar humanizmussal – Esettanulmány a kolostori humanizmus kérdéséről	154–173
<i>Mátay Mónika</i> : Egy reformkori író-celeb: Nagy Ignác	337–357
<i>Mészáros Zolt</i> : A reformkori divatlapok divatmetszeteinek francia forrásai	317–336
<i>Molnár Dávid</i> : Egyházellenesség a katolicizmus fővárosában. <i>Az Egri Munkás</i> antiklerikális cikkei (1910–1911)	565–579
<i>Papp Júlia</i> : Kiegészítés Antonio Bonfini <i>Rerum Vngaricarum Decadese</i> 1581-es kiadása illusztrációinak forrásaihoz	174–197
<i>Pető Bálint</i> : Egy dualizmus kori vidéki nyomdász és lapkiadó életútja	405–419
<i>Rózsafalvi Zsuzsanna</i> : A <i>Vásárnapi Ujság</i> és a tudományos ismeretterjesztés	439–448
<i>Simon Melinda</i> : Bécs vagy Lipcse? A magyarországi könyvkereskedelem egyesületi kapcsolatrendszer a 19. században	92–104
<i>Simon Melinda</i> : Kenyércikkek a 19–20. század fordulóján, avagy miből élt meg egy vidéki könyvesbolt 1899-ben?	224–232
<i>Tamás Ágnes</i> : Árpád és az aralkodók metamorfózisai. Magyar művészek festmény-karikatúrái az élelapok hasábjain (1890–1910)	528–548
<i>Turbucz Péter</i> : Marczali Henrik <i>Hogyan készült a nagy háború?</i> című tanulmányának háttere	600–609
<i>Ujvári Hedvig</i> : „Az Ön iránti érzéseim soha nem változnak”. Max Nordau és Kiss József szakmai-baráti kapcsolata újságírói pályafutásuk kezdetén	233–248
<i>Ujvári Hedvig</i> : Gustav Mahler és Magyarország. A budapesti évek recepciója a korabeli magyarországi sajtóban, különös tekintettel a <i>Pester Lloyd</i> ra	488–506

KÖZLEMÉNYEK

<i>Biró-Balogh Tamás</i> : Kiegészítés egy Csáth-cikkhez. Ismeretlen sorok a fiatal Lukács Györgyről	281–284
<i>Borda Lajos</i> : Jean Baptist Lalangue (La Langue János) <i>De aquis Hungariae medicatis</i> című munkája magyar nyelvű kiadásának (Nagykároly, 1783) változatai	266–269
<i>Golub Xénia</i> : Egy velencei nyomtatású szerb antikva a Todoreszku-gyűjteményből és possessorai	105–108

<i>Postma Ferenc – P. Vásárhelyi Judit: Das ungarischsprachige Abschiedsgedicht von Michael/ Mihály Gyügyei für seinen schwedischen Studienfreund Laurentius Banck (Franeker, 1642)</i>	257–265
<i>Simon Melinda: Tótumfaktum. Johann Lorenz Haf és egy klisé, amiből sok jelvény lett</i>	274–280
<i>Tóth Zsuzsanna – Szovák Márton: Mainzi Jeromos (1470–1584)</i>	249–256
<i>Vári László: Egy 18. századi magyar szabadkőműves könyvtár kötetei</i>	270–273

MEGEMLEKEZÉS

Takács Béla (1930–1997), a sárospataki nyomda monográfusa (<i>Csorba Dávid</i>)	109–115
--	---------

NEKROLÓG

In memoriam Frédéric Barbier (1952–2023) (<i>Monok István</i>)	285–286
--	---------

VITA

Bezeczky Gábor válasza Gazda István hozzászólására	116
--	-----

SZEMLE

<i>A mikházi és szárhegyi ferences kolostorok régi könyvei, Katalógus / Fondul de carte veche al mănăstirilor franciscane din călugăreni și lăzarea, Catalog / Altbücherstanden der Bibliotheken des Franziskanerklosters Mikháza und Szárhegy, Katalog, összeáll. Bányai Réka, Teleki Téka Alapítvány, Marosvásárhely, 2022 (A Kárpát-medence magyar könyvtárainak régi könyvei, 14). (Zvara Edina)</i>	289–292
<i>A Transylvanian Puzzle, Reconstructing Medieval Culture from Manuscript Fragments, Catalogue of an Exhibition Held at the Library of the Romanian Academy, Cluj-Napoca, by Adrian Papahagi, design by Angéla Kalló, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2022 (Monok István)</i>	304–306
Bányai Réka, <i>A mikházi és szárhegyi ferences kolostorok régi könyvei, Közreműködtek Gordán Edina, Muckenhaupt Erzsébet, Sebestyén-Spielmann Mihály, Marosvásárhely, Teleki Téka Alapítvány, 2022 (A Kárpát-medence Magyar Könyvtárainak Régi Könyvei – Altbücherbestände ungarischer Bibliotheken im Karpatenbecken, 14) (Ósz Sándor Előd)</i>	121–124
<i>Esterházy Pál és Thököly Éva iratai I. Levelezés, sajtó alá rendezte Viskolcz Noémi és Zvara Edina, Király Péter és Kiss Erika közreműködésével, Budapest, Kossuth Kiadó, MTA KIK, 2022 (Esterhazyana) (Németh S. Katalin)</i>	125–128
Fábri Anna, <i>Arany idők, Esmék és emberek gróf Teleki László neveltetésében, Budapest, Kortárs Kiadó, 2022 (Dede Franciska)</i>	128–133

Kinga Körmendy, Judit Lauf, Edit Madas, Gábor Sarbak, <i>Katalog der mittelalterlichen Handschriften in Esztergom, Die Bestände der Kathedralbibliothek, der erzbischöflichen Simor-Bibliothek und der Stadtbibliothek</i> , hrsg. von Edit Madas, deutsche Fassung von András Vizkelety, Esztergom, Budapest, Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár, Akadémiai Kiadó, OSZK, 2022 (Fragmenta et codices in Bibliothecis Hungariae, VII-B) (<i>Monok István</i>)	292–295
Körmendy Kinga, Lauf Judit, Madas Edit, Sarbak Gábor, <i>Az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár, az Érseki Simor Könyvtár és a Városi Könyvtár kódexei</i> / Kinga Körmendy, Judit Lauf, Edit Madas, Gábor Sarbak, <i>Katalog der mittelalterlichen Handschriften in Esztergom, Die Bestände der Kathedralbibliothek, der erzbischöflichen Simor-Bibliothek und der Stadtbibliothek</i> szerk. Madas Edit, Esztergom, Budapest, Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár, Akadémiai Kiadó, OSZK, 2022 (Fragmenta et codices in Bibliothecis Hungariae, VII-A). / Lucie Storchová, <i>Bohemian School Humanism and its Editorial Practices (ca. 1550–1610)</i> , Turnhout, Brepols, 2014 (Europa Humanistica, 16. Bohemia and Moravia, II) (<i>Monok István</i>)	117–121
Melius Juhász Péter, <i>Hitviták és könyörgések</i> , szerk. Oláh Róbert, Debrecen, Tiszántúli Református Egyházkerület Közgyűjteményei, 2022 (A Tiszántúli Református Egyházkerületi Gyűjtemények kiadványai) (<i>Heltai János</i>)	295–300
Molnár Antal, <i>Die Formelsammlungen der Franziskaner-Observanten in Ungarn (ca. 1450–1554)</i> , Roma, Frati editori di Quaracchi, 2022 (Analecta Franciscana, XIX. Nova Series, Documenta et Studia, 7) (<i>Monok István</i>)	133–137
Németh Gábor, <i>Padányi Bíró Márton könyvtára</i> , Monok István bevezetésével, Budapest, Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ, Pesti Kalligram Kft., 2022 (<i>Bakonyi Zsuzsanna</i>)	300–302
Réka Tímea Újlaki-Nagy, <i>Christians or Jews? Early Transylvanian Sabbatarianism (1580–1621)</i> , Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage, 2022 (Refo500 Academic Studies, Volume 87) (<i>Nagy Kornél</i>)	306–308
Révay Péter, <i>De monarchia et sacra corona regni Hungariae centuriae septem – A magyar királyság birodalmáról és Szent Koronájáról szóló hét század, tomus I–II.</i> , kiad. Tóth Gergely, Benei Bernadett, Jarmalov Rezső, Sánta Sára, Budapest, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Történettudományi Intézet, 2022 (<i>Kis Iván</i>)	302–304
<i>Szabó Károly-émlékkönyv</i> , szerk. Szőnyi Éva, Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Gondolat Kiadó, Magyar Könyvtárosok Egyesülete, 2020 (Nemzeti Téka) (<i>Buda Attila</i>)	287–289

SZÁMUNK SZERZŐI

Számunk szerzői	138
Számunk szerzői	309
Számunk szerzői	611